

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 6 Δεκεμβρίου 2021 με την εξής σύνθεση:ς Κουκούτσης, Πρόεδρος, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή – Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 27-10-2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 2036/29-10-2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα «.....» - διακριτικός τίτλος «.....», που εδρεύει στον ..., οδός .., αριθμός ..., εφεξής «ο προσφεύγων», όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του και της με αριθ. 5963/07.10.2021 απόφασης του Δ.Σ. του αναθέτοντος φορέα, με το οποίο εγκρίθηκε το νυν συμπροσβαλλόμενο 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού του έργου: «.....» κατά στο σκέλος αυτής με το οποίο έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «.....», ο οποίος κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας και «.....», με διακριτικό τίτλο «.....», ο οποίος κατατάχθηκε πρώτος σε σειρά μειοδοσίας και αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού, «εφεξής «η προσβαλλομένη» και

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλομένη κατά το ως άνω σκέλος.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 15.000 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό, την από 27-10-2021 πληρωμή στην Τράπεζα), που αποτελεί

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

το ανώτερο ποσό νομίμου παραβόλου και υπολογίζεται βάσει της εκτιμώμενης αξίας χωρίς ΦΠΑ της σύμβασης ποσού 5.978.961,68 ευρώ.

2. Επειδή, ο αναθέτων φορέας με την με αριθμ. πρωτ. διακήρυξη του προκήρυξε Διεθνή ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση του έργου με τίτλο «.....» (Α.Δ.), προϋπολογισμού 7.413.912,48€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 5.978.961,68€ και ΦΠΑ 24% : 1.434.950,80€). Κριτήριο για την ανάθεση της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή ηχοπετασμάτων σε τμηματικές θέσεις του σιδηροδρομικού διαδρόμου και εντός του αστικού ιστού της πόλης της, από το Σταθμό του έως τη γέφυρα του Στα σημεία όπου από τη μελέτη θορύβου δεν προκύπτει απαίτηση τοποθέτησης ηχοπετάσματος προβλέπεται η κατασκευή περιφραξής. Οι προτεινόμενες κατασκευές αφορούν τόσο στην αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων που αφορούν στην ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Σιδηροδρόμου εντός του οικιστικού ιστού, όσο και στη βελτίωση του επιπέδου θορύβου που προέρχεται από τη λειτουργία της γραμμής στην γεινιάζουσα με αυτή περιοχή.

3. Επειδή, η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 21-05-2021 (ΑΔΑΜ «.....») και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), όπου έλαβε συστημικό αριθμ. Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη, μέσω της διαδικτυακής πύλης simar.europa.eu, για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 19-05-2021.

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε ο αναθέτων φορέας ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 27-10-2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 19-10-2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν δεκατρείς οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων και οι οικονομικοί φορείςκαι Κατόπιν αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής έγιναν δεκτές δώδεκα από τις συνολικά δεκατρείς προσφορές. Οι προσφορές κατά σειρά μειοδοσίας των εργοληπτικών επιχειρήσεων που έγιναν καταρχάς δεκτές στο διαγωνισμό, κατατάχθηκαν ως ακολούθως : 1. με δ.τ. «.....», με ποσοστό έκπτωσης 50,82 % 2., με ποσοστό έκπτωσης 43,82 %, 3., με ποσοστό έκπτωσης 43,00 % κλπ. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 313 του Ν.4412/16, η επιτροπή επεξεργάστηκε τα ποσοστά των εκπτώσεων του παραπάνω πίνακα. Κατά τη σχετική αξιολόγηση προέκυψε ότι τα ποσοστά έκπτωσης των δύο πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας προσφορών, ήτοι 50,82% & 43,82% υπερβαίνουν το μέσο όρο των τιμών εκπτώσεων όλων των προσφορών (=33,39%) περισσότερο από 10 ποσοστιαίες μονάδες. Κατόπιν αυτού, η επιτροπή ζήτησε από τις αντίστοιχες εργοληπτικές επιχειρήσεις αιτιολόγηση των οικονομικών τους προσφορών, δυνάμει του άρθρου 313 του νόμου 4412/2016, όπως τροποποιημένο ισχύει, πριν συντάξει το 1ο πρακτικό και κάνει την τελική της εισήγηση προς την Προϊσταμένη Αρχή. Την 30/07/2021 απεστάλη από τον πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού η υπ' αριθ. πρόσκληση (μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ) προς τις δύο πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας εργοληπτικές επιχειρήσεις του παραπάνω πίνακα για την υποβολή αιτιολόγησης της οικονομικής τους προσφοράς εντός προθεσμίας 10 ημερών, δυνάμει του αρθ. 313 του ν. 4412/2016. Συγκεκριμένα, η πρόσκληση απεστάλη στις εταιρείες «.....» (που υπέβαλε την οικονομικότερη προσφορά) και «.....» (που υπέβαλε τη δεύτερη οικονομικότερη προσφορά). Η εταιρεία «.....» υπέβαλε το φάκελο αιτιολόγησης της προσφοράς της την 5/8/2021 (εμπρόθεσμα) με αριθ. πρωτ. , τόσο εντύπως, όσο και ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ. Η εταιρεία «.....» αιτήθηκε

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

την 30/07/2021 παράταση της προθεσμίας υποβολής της αιτιολόγησης της προσφοράς της (μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ) μέχρι την 31/08/2021, λόγω θερινής διακοπής εργασιών της εταιρείας από την 1/8/2021 ως την 22/8/2021. Ο Πρόεδρος της Ε.Δ. έκανε δεκτό το αίτημα για παράταση ως την 31/08/2021, μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ την 18/08/2021. Τελικά, η εταιρεία «.....» υπέβαλε την αιτιολόγηση της προσφοράς της μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ την 31/08/2021 εμπροθέσμως. Την 8/9/2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 12:00 η Επιτροπή Διαγωνισμού συνεδρίασε, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ως άνω υποβληθείσες αιτιολογήσεις προσφορών των δύο εταιρειών και να συνταχθεί το 1ο πρακτικό της επιτροπής του διαγωνισμού. Η τελευταία, κατά την αξιολόγηση των υποβληθεισών αιτιολογήσεων, κατέληξε στα εξής: «Η αιτιολόγηση της εταιρείας «.....» ήταν καθ' όλα πλήρης & λεπτομερής, τόσο αναφορικά με την απόδοση των επί μέρους εργασιών, όσο και αναφορικά με την κοστολόγησή τους καθώς και με τις τιμές προμήθειας των απαιτούμενων υλικών. Η εταιρεία «.....» δεν περικλείει στην απαντητική της επιστολή εκτενή αιτιολόγηση (της έκπτωσης που έδωσε), βασισμένη σε απόδοση & κοστολόγηση εργασιών κατ' άρθρο εργασίας, ούτε και κοστολόγιο για προμήθεια των απαιτούμενων υλικών. Επισυνάπτει απλά έναν πίνακα προϋπολογισμού, στον οποίον έχει προσθέσει τις δικές της τιμές κοστολόγησης ανά άρθρο και μονάδα εργασίας, από τον οποίο προκύπτει η τελική της προσφορά» Παρά την ελλιπή αιτιολόγηση της εν λόγω εταιρείας, η Ε.Δ. συμφώνησε τελικώς να κάνει αποδεκτή την προσφορά της, λόγω του ότι, αφ' ενός μεν, οι προσφερόμενες τιμές κοστολόγησης ανά άρθρο και μονάδα εργασίας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλές, αφ' ετέρου δε, το συνολικό κόστος εργασιών, χωρίς Γ.Ε. & Ο.Ε. είναι κατά 161.099,84 € χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 1ου μειοδότη που είχε ήδη γίνει αποδεκτό. Κατόπιν των παραπάνω, η τελική λίστα των εργοληπτικών επιχειρήσεων κατά σειρά μειοδοσίας έχει ως κάτωθι : ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α/Α (ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ) 1. με δ.τ. «.....» (προσφορά) 2.940.527,08€ (μέση έκπτωση) 50,82 % 2. (προσφορά) 3.359.035,49€ (μέση έκπτωση) 43,82 % 3. (προσφορά) 3.407.854,26€ (μέση έκπτωση) 43,00 %. Βάσει των

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

ανωτέρω η Επιτροπή Διαγωνισμού διαβίβασε προς έγκριση το συνταχθέν 1ο Πρακτικό στην Προϊσταμένη Αρχή (Διοικητικό Συμβούλιο) και εισηγήθηκε την ανάθεση του έργου: «» (Α.Δ.), στην Εργοληπτική Επιχείρηση «.....» με διακριτικό τίτλο «.....», με προσφορά ύψους 2.940.527,08 € χωρίς το Φ.Π.Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο του, ενέκρινε το ως άνω πρακτικό με την προσβαλλόμενη κατά της οποίας ο προσφεύγων άσκησε την από 27.10.2021 Προδικαστική Προσφυγή. Συνεπώς, ο προσφεύγων, καταρχήν, με έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση προσφυγή αφού υπέβαλε νόμιμη προσφορά και επικαλείται ζημία του ερειδόμενη στην παράνομη αποδοχή των προσφορών που προηγούνται του ίδιου και όφελος από την ανάθεση στον ίδιο της υπό κρίση σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση το έννομο συμφέρον του θα κριθεί ειδικότερα κατά την εξέταση των επιμέρους λόγων της προσφυγής.

7. Επειδή στις 29-10-2021 ο αναθέτων φορέας προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τύπου του διαγωνισμού προς τους έτερους ενδιαφερόμενους στη διαγωνιστική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 2708/2021 Πράξη της Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης της Προσφυγής. Περαιτέρω η υπόθεση εισήχθη προς συζήτηση στο 4^ο Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ δυνάμει της απόφασης της 3^{ης} -12-2021 της Ολομέλειας αυτής.

9. Επειδή, ο αναθέτων φορέας απέστειλε στην ΑΕΠΠ απόψεις επί της προδικαστικής προσφυγής, τις οποίες στις 4-11-2021 κοινοποίησε στον προσφεύγοντα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 4ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

12. Επειδή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος: «[...]/1. Η προσφορά της «.....» είναι απορριπτέα και ως εκ τούτου η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για την παροχή υπηρεσιών δωρεάν συντήρησης του έργου, κατά το άρθρο 40 της Ε.Σ.Υ. Στο άρθρο Β.8. της Εγκυκλίου 9/2017, προβλέπεται το κόστος «για την Συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο». Το εν λόγω κόστος υπολογίζεται με συντελεστή 0,25% επί της αξίας των εργασιών του

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

Προϋπολογισμού της Μελέτης, δηλαδή $0,25\% \times 4.648.337,49\text{€} = 11.620,84\text{€}$. Παρά ταύτα, ο προσωρινός μειοδότης, δεν εφάρμ..... τον ανωτέρω συντελεστή, αλλά, αναιτιολόγητα, δεν υπολόγισε το σχετικό κόστος.

β) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για Δαπάνη εκτέλεσης καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστασίας και διοίκησης του αναδόχου π.χ. χρήση αυτοκινήτων. Στο άρθρο Β.5. της Εγκυκλίου 9/2017, προβλέπεται το κόστος «για την εκτέλεση των καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστασίας και διοίκησης του αναδόχου π.χ. χρήση αυτοκινήτων». Το εν λόγω κόστος υπολογίζεται με συντελεστή $0,6\%$ επί της αξίας των εργασιών του Προϋπολογισμού της Μελέτης, δηλαδή $0,6\% \times 4.648.337,49\text{€} = 27.890,02\text{€}$. Παρά ταύτα, ο προσωρινός μειοδότης, δεν εφάρμ..... τον ανωτέρω συντελεστή, αλλά, αναιτιολόγητα, δεν υπολόγισε το σχετικό κόστος.

γ) Διότι δεν προβλέπεται το οιοδήποτε κόστος για την περιβαλλοντική διαχείριση του έργου και συνεπώς προκύπτει μη τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από την διάταξη του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 4412/2016. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 18 παρ 2 και 313 παρ. 3 του ν. 4412/2016, αν από την αιτιολόγηση προκύπτει, ότι ο υποψήφιος δεν συμμορφώνεται με τις περιβαλλοντικές του υποχρεώσεις, η προσφορά καθίσταται, κατά δέσμια αρμοδιότητα, απορριπτέα. Αναφέρομαστε στην 15Π σκέψη της υπ' αριθ Σ151/2021 απόφασης της ΑΕΠΠ (5° Κλιμάκιο), δια της οποίας κρίθηκε, ότι «η πρόβλεψη μηδενικής δαπάνης για το κονδύλιο «μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς», συνιστά ουσιώδη έλλειψη της προσφοράς, που την καθιστά, άνευ άλλου τινός, απορριπτέα.

Άλλωστε, στο άρθρο 42 της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων του εν λόγω έργου, προβλέπεται σωρεία υποχρεώσεων του αναδόχου, προς τον σκοπό της περιβαλλοντικά ορθής εκτέλεσης του έργου. Συγκεκριμένα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Στις δραστηριότητες και στα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν από τον Ανάδοχο του έργου επιβάλλονται οι παρακάτω περιορισμοί:

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

1. Όσον αφορά τα αέρια, οι επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις τούτων αναφέρονται στις ΠΥΣ 99/10.7.87 (ΦΕΚ 135/A/28.7.87) και ΠΥΣ 25/18.3.88 (ΦΕΚ 52/A/22.3.88).

2. Για τα υγρά απόβλητα έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες Νομαρχιακές αποφάσεις.

3. Για τις εργασίες κατασκευής, όσον αφορά τον θόρυβο, έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα στις παρακάτω Υπουργικές Αποφάσεις:

i. Υπ.Απ. 2640/270/ΦΕΚ 689/B/18.8.78

ii. Υπ.Απ. 56206/1613/ΦΕΚ 570/B/9.9.86

iii. Υπ.Απ. 69001/1921/ΦΕΚ 751/B/18.10.88

iv. Υπ.Απ. 765/ΦΕΚ 81/B/21.2.91

4. Η απόθεση των ακαταλλήλων προϊόντων εκσκαφής θα γίνεται σε χώρους που δεν θα επηρεάζουν την επιφανειακή ροή των υδάτων, δεν θα είναι δασικές εκτάσεις, με την εξαίρεση της επόμενης πρότασης, και θα απέχουν τουλάχιστον 250 μ. από τα όρια οικισμών, κτίσματα, νεκροταφεία, κλπ. Σε κάθε περίπτωση, θα λαμβάνεται μέριμνα για την αποφυγή παράσυρσης του αποτιθέμενου υλικού από τις βροχές. Οι ακριβείς θέσεις απόθεσης και ο τρόπος διαμόρφωσης των χώρων του προηγούμενου όρου θα γίνουν σύμφωνα με το σχέδιο που πρέπει να υποβληθεί και εγκριθεί από την Υπηρεσία πριν την έναρξη κατασκευής του έργου.

5. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής θα εξασφαλίζεται η ομαλή επικοινωνία μεταξύ των κατοικημένων περιοχών εκατέρωθεν της σιδηροδρομικής γραμμής.

6. Κάθε είδους επέμβαση ή τροποποίηση των υφισταμένων έργων υποδομής θα γίνεται σε συνεργασία με τους αρμοδίους φορείς, ώστε να εξασφαλίζεται η ικανοποιητική λειτουργία τους.

7. Θα χρησιμοποιούνται μηχανικά σάρωθρα και θα γίνεται συστηματικός καθαρισμός στους δρόμους των πλησίων του έργου κατοικημένων περιοχών που θα επηρεάζονται από την ενδεχόμενη εκπομπή σωματιδίων (σκόνη) από την κατασκευή του έργου, σε συνεννόηση με τις κατά τόπους δημοτικές αρχές.

8. Κατά την διάρκεια των διατρήσεων θα χρησιμοποιείται μηχανολογικός εξοπλισμός που θα εξασφαλίζει την συγκράτηση της σκόνης.

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

9. Κάθε είδους σκουπίδια, άχρηστα υλικά, παλιά ανταλλακτικά, λάδια, παντός είδους ενέματα, κλπ. θα συλλέγονται και θα απομακρύνονται από τον χώρο του έργου, η δε διάθεσή τους θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Απαγορεύεται η κάθε μορφής καύση υλικών (λάστιχα, λάδια, κλπ.) στην περιοχή του έργου. Απαγορεύεται η απόρριψη παλιών λαδιών επί του εδάφους. Η διαχείριση των μεταχειρισμένων ορυκτελαίων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 71560/3053/ΦΕΚ 65/Β/85.

10. Το εργοτάξιο θα εγκατασταθεί στη θέση που θα εγκρίνει η Υπηρεσία ύστερα από σχετικό σχέδιο που θα υποβληθεί από τον Ανάδοχο του έργου πριν την έναρξη της κατασκευής. Κάθε είδους εργοταξιακή εγκατάσταση θα απομακρυνθεί μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής του έργου και ο χώρος να αποκατασταθεί.

11. Απαγορεύεται η παραμονή στο χώρο του έργου και η χρησιμοποίηση μηχανημάτων χωρίς το πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ΕΟΚ για θόρυβο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 17.1.3 της παρούσης. Όπου η διαθέσιμη τεχνολογία δεν εξασφαλίζει αποδεκτά επίπεδα θορύβου, θα πρέπει να τοποθετούνται στους χώρους πρόκλησής του πρόχειρα ηχοπετάσματα. Κατά την κατασκευή ορίζεται ανώτερο όριο θορύβου τα 65 dB(A), μετρούμενα στο όριο των εργοταξίων.

12. Θα ληφθεί μέριμνα αντιπυρικής προστασίας κατά την κατασκευή για την αντιμετώπιση τυχόν εκδηλώσεων πυρκαγιάς από την λειτουργία των μηχανημάτων. Ο τρόπος οργάνωσης της αντιπυρικής προστασίας θα ελεγχθεί και θα εγκριθεί από την επίβλεψη πριν από την έναρξη των εργασιών.».

Η εν λόγω εταιρία έχει προβλέψει μηδενική δαπάνη για την αντιμετώπιση των ανωτέρω περιβαλλοντικών υποχρεώσεών της. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα δηλαδή και αν υποθεθεί, ότι παρά τα κριθέντα δια της, ανωτέρω, υπ' αριθ Σ151/2021 απόφασης της ΑΕΠΠ, η πρόβλεψη μηδενικής δαπάνης για περιβαλλοντική διαχείριση, δεν συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, προκύπτει, πάντως, αξιόλογη επιβάρυνση του εμμέσου κόστους της. Σύμφωνα με την περίπτωση Β.7. της Εγκυκλίου 9/2017, το κόστος «Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

προς αυτούς» υπολογίζεται σε 0,20% επί του προϋπολογισμού δημοπράτησης.

Επομένως, εξ αυτού του λόγου, προκύπτει επιβάρυνση του έμμεσου κόστους της υπόψη εταιρίας της τάξης των $0,2\% \times 4.648.337,49\text{€} = 9.296,67\text{€}$.

δ) Διότι δεν κατέθεσε Οργανόγραμμα έργου όπου θα γίνεται αναφορά στο προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο (εκτός από το προσωπικό διοίκησης που αναφέρεται στο τμήμα των Γενικών Εξόδων, όπως επιστάτες, εργοδηγοί, επιστημονικό προσωπικό, ειδικοί σύμβουλοι, μελετητές κλπ). Το Οργανόγραμμα θα συνοδεύει Πίνακας Προσωπικού όπου θα αναγράφεται η ειδικότητα κάθε απασχολούμενου στο έργο, η σχετική του εμπειρία (πχ έτη απασχόλησης) και το μισθολογικό καθεστώς στο οποίο ανήκει.

2. Και η προσφορά της «.....» είναι απορριπτέα και ως εκ τούτου η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη και ακυρωτέα, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας) & Π.Π.Ε. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για φόρους.

γ) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε αναλυτικό κόστος για εγγυητικές.

δ) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για Ασφάλιση του έργου.

ε) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για το Προσωπικό γενικής επιστασίας και διοίκησης του Αναδόχου υπό την προϋπόθεση μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης στο έργο (σε περίπτωση μη μόνιμης και αποκλειστικής απασχόλησης θα λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος απασχόλησης και η διαθεσιμότητα στο έργο).

ζ) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για Δαπάνη εκτέλεσης καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστασίας και διοίκησης του αναδόχου π.χ. χρήση αυτοκινήτων.

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

η) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της το οιοδήποτε κόστος για λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού.

θ) Διότι δεν προβλέπεται στην Αιτιολόγηση της οιοδήποτε αναφορά για το κόστος για Τόκους κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος.

ι) Διότι δεν προβλέπεται το οιοδήποτε κόστος για την περιβαλλοντική διαχείριση του έργου.

κ) Δεν αναφέρεται στο κόστος που έχει υπολογίσει να καταβάλει για την εκτέλεση των απαιτούμενων κατά το άρθρο 12 της Ε.Σ.Υ. εργαστηριακών δοκιμών,

λ) Δεν αναφέρεται στο κονδύλιο που υπολογίζει ότι θα δαπανήσει για την παροχή υπηρεσιών δωρεάν συντήρησης του έργου, κατά το άρθρο 40 της Ε.Σ.Υ.

μ) Διότι δεν υπάρχει Πίνακας Μηχανημάτων έργου και ανάλυση για το ποια μηχανήματα θα χρησιμοποιηθούν κατ' ελάχιστον.

ν) Διότι δεν έχουν κατατεθεί οικονομικές προσφορές από εταιρείες παραγωγής/εμπορίας σκυροδέματος ή παραστατικά αγοράς σχετικά με το συνολικό κόστος προμήθειας. Και γενικότερα δεν υπάρχει ούτε μία οικονομική προσφορά από προμηθευτή ώστε να στοιχειοθετείται έστω και για τα προσχήματα κάποιο άρθρο του προϋπολογισμού.

ξ) Ειδικά για το κόστος ασφάλισης του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού με βάση την ισχύουσα εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας, την υπ' αριθ. οικ. 4241/127/2019 απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ Β' 173/30.01.2019) για τον «Καθορισμό κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας», την με αριθ. πρωτ. οικ. 7613/395/2019 εγκύκλιο του αυτού Υπουργείου με θέμα «Οδηγίες για την εφαρμογή του κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» και τον σχετικό πίνακα ανάλυσης ημερομισθίων. Δεν υπάρχει ανάλυση ανά ομάδα εργασίας και συνεπώς δεν υπάρχει πουθενά το κόστος που θα καταβάλει για την εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών.

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

Συνεπώς όπως παγίως έχει κριθεί για τις εργασίες ή ομάδες εργασιών που περιλαμβάνονται στα Συμβατικά Τεύχη και για τα οποία δεν παρέχεται ανάλυση κόστους από τους οικονομικούς φορείς, το κόστος τους θα λαμβάνεται ίσο με το κόστος του Προϋπολογισμού της Μελέτης. Συμπερασματικά η προσφορά της εμφανίζει ζημία και πρέπει να απορριφθεί.

Όταν η Αναθέτουσα Αρχή έχει ζητήσει την αιτιολόγηση προσφοράς που φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, «[...] οφείλει να αξιολογεί όλα, ανεξαιρέτως, τα στοιχεία, τα οποία επικαλούνται οι εν λόγω διαγωνιζόμενοι προς αιτιολόγηση των προσφορών τους και, τέλος, να διατυπώνει επί του ευλόγου ή μη των αιτιολογήσεων κρίση, ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη [...]» (Κ. Γιαννακόπουλος, Δημόσιες Συμβάσεις και Συμβάσεις Παραχώρησης, Σάκκουλας 2019, παρ. 10.27, σ. 294 όπου και πληθώρα νομολογιακών παραπομπών). Από τη στιγμή λοιπόν που η απόδειξη του κόστους δια της προσκόμισης αιτιολόγησης από την «.....» δεν επετεύχθη, η Διοίκηση αν πίστευε ότι το συγκεκριμένο κόστος που παρουσίασε είναι αληθές, θα έπρεπε να τεκμηριώσει και αιτιολογήσει πειστικά την άποψή της αυτή. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν προσέφερε όμως καμία ειδική αιτιολόγηση αλλά απλώς συμφώνησε με την ανεπίτρεπτη ελλιπή «μη αιτιολόγηση» όπως περιγράφει η Επιτροπή Διαγωνισμού που δεν οδηγεί όμως σε τεκμηρίωση αιτιολόγησης και ελεγχόμενης τιμής. Όλα τα ανωτέρω θέτουν εν αμφιβόλω την οικονομική του προσφορά, καθότι από την δισέλιδη αιτιολόγηση που παρέχει, δεν αναλύεται καμιά δαπάνη που, σύμφωνα με τα τεύχη του διαγωνισμού, απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου, ώστε βασίμως να ανακύπτουν ότι αυτές έχουν συνυπολογιστεί στην διαμόρφωση του προσφερόμενου ποσοστού έκπτωσης.

Η αξιολόγηση της αναθέτουσας αρχής προφανώς πρέπει να λαμβάνει τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ δεν είναι δεσμευτικές οι όποιες γενικές κρίσεις π.χ. περί συνήθους ποσοστού έκπτωσης, περί αντίστοιχων πρότερων συμβάσεων της ίδιας ή άλλων αναθέτουσα αρχή σε ίδιο αντικείμενο, περί επιχειρηματικής απόφασης επέκτασης δραστηριοτήτων ή απόκτησης εμπειρίας κλπ (βλ. ΑΕΠΠ Απόφ. 235/2017 σκ. 5). Συναφώς έχει κριθεί ότι προκειμένου να θεωρηθεί πλήρης η αιτιολόγηση «πρέπει να ενσωματώνονται σε αυτή όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς» (βλ ΑΕΠΠ 336/2018, σκ. 38, ΑΕΠΠ 951/2018, σκ. 50). Στην

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

προκείμενη περίπτωση, όσον αφορά την υποβληθείσα εκ μέρους του δευτέρου μειοδότη αιτιολόγηση (που φέρει και το τελικό βάρος δικαιολόγησης της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς που υπέβαλε δοθέντος ότι τα στοιχεία αυτά συνδέονται με την επιχειρηματική του πολιτική και βρίσκονται στην δική του σφαίρα επιρροής), υπάρχει σωρεία παραλείψεων της κατατεθείσας αιτιολόγησης εκ μέρους της δεύτερης μειοδότης επιχείρησης, επομένως η αναθέτουσα αρχή έσφαλε παραλείποντας να απαντήσει επί των ισχυρισμών αυτών.

13. Επειδή, σύμφωνα με τις απόψεις του αναθέτοντος φορέα: «[...]Β. ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΟΣ ΦΟΡΕΑ

Σε απάντηση των διαλαμβανομένων στην προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. (Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών) της εταιρείας «» κατά της Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του(Προϊσταμένης Αρχής) έγκρισης του 1ου Πρακτικού της Ε.Δ. με Α.Δ. και συγκεκριμένα αναφορικά με την αιτιολόγηση της εταιρείας «.....» σας γνωρίζουμε τα εξής :

1. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για την παροχή υπηρεσιών δωρεάν συντήρησης του έργου, κατά το άρθρο 40 της Ε.Σ.Υ. . Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,25% επί της αξίας των εργασιών του Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,25\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 11.620,84 \text{ €}$.

2. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για δαπάνη εκτέλεσης καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστάσεως και διοίκησης του αναδόχου, π.χ. χρήση αυτοκινήτων. Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,6% επί της αξίας των εργασιών Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,6\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 27.890,02 \text{ €}$.

3. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για την περιβαλλοντική διαχείριση του έργου. Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,2% επί της αξίας των εργασιών Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,2\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 9.296,67 \text{ €}$.

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

4. Δεν απορρέει από πουθενά η υποχρέωση της εταιρείας να συμπεριλάβει στην αιτιολόγησή της προς την Ε.Δ. το Οργανόγραμμα Έργου.

Συνεπώς, τα τρία παραπάνω ποσά δαπανών θα έπρεπε να είχαν συμπεριληφθεί στην αιτιολόγηση της εταιρείας, ήτοι, αθροιστικά μια μείωση (από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος) ίση με $11.620,84\text{€} + 27.890,02\text{€} + 9.296,67\text{€} = 48.807,53\text{€}$.

Αν το ως άνω ποσό των $48.807,53\text{€}$ αφαιρεθεί από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος των $214.133,13\text{€}$ (που προκύπτει από την οικονομική προσφορά της), προκύπτει και πάλι ένα τελικό ποσό, ως όφελος εργολάβου, ίσο με $214.133,13\text{€} - 48.807,53\text{€} = 165.325,60\text{€}$. Το ποσό αυτό είναι σεβαστό όφελος εργολάβου και αιτιολογεί την προσφορά της «.....», διότι, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, και συγκεκριμένα στη σελ. 8 προβλέπεται το «Εύλογο προσδοκώμενο όφελος», το οποίο προσδιορίζεται ως ένα ποσοστό 2,5% επί της αξίας των εργασιών του προϋπολογισμού μελέτης, ήτοι στην περίπτωση μας, $2,5\% \times 4.648.337,49\text{€} = 116.208,44\text{€}$, ποσό που είναι σημαντικά μικρότερο από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος των $165.325,60\text{€}$.

Συμπερασματικά, με βάση τα παραπάνω, αιτιολογείται ικανοποιητικά η προσφορά της

Αναφορικά με την αιτιολόγηση της εταιρείας «.....», οεμμένει στην αρχική του θέση να μην απορρίψει την οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρείας, για τους λόγους που αναφέρονται στο «Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗΣ» του παρόντος εγγράφου και στο 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 5963/07.10.2021 Απόφαση του Δ.Σ. του

14. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 Ν.4412/2016: «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης», όπως ίσχυε κατά τον χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως: [...] 7. Ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, πέραν των

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

ανωτέρω, κατά τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης, ισχύουν και τα ακόλουθα: θ) Στις τιμές του προϋπολογισμού και του τιμολογίου, τόσο της υπηρεσίας όσο και της προσφοράς, περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης. Αν γίνεται ρητή μνεία στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προστίθεται στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους, που ορίζεται σε δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η με αρ.πρωτ. 8371/ 27.7.2016 συμφωνία μεταξύ Εργοληπτικών Ενώσεων και Π.Ο.ΕΜΔΥΔΑΣ, όπως ισχύει ή τυχόν μελλοντικές συμφωνίες «και ποσοστό δύομισι τοις χιλίοις (2,5%) υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ. τακτικών υπαλλήλων (μόνιμων ή αορίστου χρόνου) που απασχολούνται στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α` και Β` βαθμού, που βαρύνει κάθε λογαριασμό πληρωμής έργου».

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 253 Ν.4412/2016: «Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.2. Κατά την εκτέλεση των συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα ΧΙV του Προσαρτήματος Β' του παρόντος βιβλίου. 3. Η

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

τήρηση των υποχρεώσεων της παραγράφου 2 ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων κατά την έννοια του άρθρου 339, καθώς και τις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων ευθύνης και αρμοδιότητάς τους[...] 5. Η υποχρέωση της παρ. 2 επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης και αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης κατά το άρθρο 335».

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 313 Ν.4412/2016 : «Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά. Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση του αναθέτοντα φορέα εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντα φορέα η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παρ.1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων, για την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης σύναψης συμβάσεων,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336 περί υπεργολαβίας,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 περί αρχών που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης σύναψης συμβάσεων[...]6α. Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Ο αναθέτων φορέας δύναται να κρίνει ότι ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές τεκμαίρονται και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται οι όροι χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από την ανωτέρω απόφαση, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου οργάνου. 7. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών για δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

τιμών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από τα αναφερόμενα σε αυτές».

17. Επειδή, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 122 Ν.4782/2021, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 313 του ν. 4412/2016: «Ειδικότερα, προτείνεται η λήψη δέσμης μέτρων για να καταπολεμηθεί το φαινόμενο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, που οδηγεί σε υποκοστολογημένες προσφορές με συνακόλουθη αδυναμία ολοκλήρωσης του έργου και εμφάνισης σοβαρών ποιοτικών προβλημάτων, ενώ συγχρόνως διογκώνεται το φαινόμενο των συμπληρωματικών συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό καθορίζεται ένα συνδυασμένο όριο έκπτωσης άνω του οποίου ο οικονομικός φορέας υποχρεούται μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτης και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Συγκεκριμένα στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν, ενώ δύναται η αναθέτουσα αρχή να κρίνει και άλλες προσφορές με μικρότερη ή και καθόλου έκπτωση ως ασυνήθιστα χαμηλές. Προσθέτως, ρητά πλέον προβλέπεται ότι τα οικονομικά στοιχεία των εξηγήσεων που παραθέτει προς την αναθέτουσα αρχή αποτελούν δεσμευτική συμφωνία και τα εν λόγω στοιχεία δεν δύνανται να μεταβληθούν σε μεταγενέστερο χρόνο»

18. Επειδή, στην εγκύκλιο υπ' αριθμ. 9/2017 του με θέμα Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ.7 περ. θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) ορίζεται ότι «Ο προϋπολογισμός μελέτης ενός έργου είναι η αναγκαία για τη δημοπράτησή του τελική (σε σχέση με αρχικές προεκτιμήσεις) λεπτομερής εκτίμηση του κόστους, με βάση τα στοιχεία των συμβατικών τευχών και ιδίως της τεχνικής μελέτης και των προδιαγραφών, τη δομική ανάλυση (...), τις προτεινόμενες ή δεσμευτικές μεθοδολογίες κατασκευής, το

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

σχέδιο ανάπτυξης του έργου, τις επικρατούσες επιτόπου συνθήκες, τις τιμές υλικών, εργατικών και μηχανικού εξοπλισμού, τυχόν ειδικές απαιτήσεις και τα γενικά έξοδα του αναδόχου. Στον κατά τα ανωτέρω προϋπολογισμό διακρίνεται: Άμεσο κόστος: είναι το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του έργου και περιλαμβάνουν τα κόστη υλικών (ενσωματούμενων ή χρησιμοποιούμενων), εργατικών μηχανικού εξοπλισμού και πιθανών υπεργολάβων. Είναι το κόστος που μπορεί να εντοπιστεί και υπολογιστεί σε συγκεκριμένες εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Πρόκειται για κόστος πρωτογενούς κατασκευής το οποίο αθροιζόμενο για το σύνολο των εργασιών δίνει το συνολικό άμεσο κόστος του έργου. Γενικά πρόκειται για κόστος συνδεδεμένο με τη δραστηριότητα (activity related cost). Έμμεσο κόστος (γενικά έξοδα του έργου): είναι το τμήμα του κόστους του έργου, το οποίο δεν μπορεί να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένη εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Τέτοια είναι τα γενικά έξοδα του εργοταξίου, τα έξοδα εγγυητικών – ασφαλίσεων, τα γενικά έξοδα της επιχείρησης (το αναλογούν κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας), διάφορες κρατήσεις, φόρος εισοδήματος κ.λπ. ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ - ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ. Περιλαμβάνουν τις δαπάνες: Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης • Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης Περίφραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης • Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης • Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους συγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους. • Κινητοποίησης (εισκόμισης στο

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης (π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο 1 Λαμβάνεται υπόψη η τεχνική διάρκεια ζωής του αντικειμένου και η αναγκαιότητα αντικατάστασης στη διάρκεια της συμβατικής περιόδου.3. χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης. • Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις τροποποιήσεις εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος. • Προσυμβατικού σταδίου • Διάθεσης μέσων ατομικής προστασίας • Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (π.χ. εξεύρεση χώρων γραφείων και λοιπών εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικών εξόδων, απαιτήσεων για μελέτες που μπορεί να προκύψουν κατά την πορεία των εργασιών, εκτεταμένες διαφωνίες και απαίτηση ισχυρής νομικής υποστήριξης, απαιτήσεις για μέτρα προστασίας από μη ληφθείσες υπόψη ακραίες επιτόπου συνθήκες, κλοπές μη καλυπτόμενες από ασφάλιση). Με βάση τον ορισμό τα ΓΕ αναφέρεται μόνο στα έξοδα που επηρεάζουν και αφορούν όλες τις εργασίες και όχι αποκλειστικά κάποιες συγκεκριμένες. Υπό τη θεώρηση αυτή, το κόστος π.χ. των χωματουργικών μηχανημάτων, η εγκατάσταση παραγωγής σκυροδέματος, η εγκατάσταση και τα μηχανήματα ασφαλικών, δεν εμπίπτουν στα γενικά έξοδα».

19. Επειδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ως άνω εγκύκλιο 9/2017 τα γενικά έξοδα του έργου συν το όφελος του εργολάβου, τα οποία μπορεί να προβλέπεται στη διακήρυξη του έργου ότι προστίθενται στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης (άρθρο 53 παρ. 7 εδ. θ' Ν.4412/2016) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα κονδύλια και υπολογίζονται βάσει του κάτωθι προτεινόμενου ποσοστού % του άμεσου κόστους (κόστους εργασιών): (α) Σταθερά έξοδα, δηλαδή άπαξ αναλαμβανόμενα κατά τη διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες: (1) Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,05%) (2) Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,20%) (3) Περίφραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,05%) (4) Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης. (0,75%) (5) Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους. (0,15%) (6) Κινητοποίησης (εισκόμισης στο εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης (π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης. (0,05%) (7) Διάθεση μέσων ατομικής προστασίας (0,02%). (8,9) Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις τροποποιήσεις, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος. Οι δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας) και Π.Π.Ε. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (0,30%) (10) Για φόρους (3%) (11) Για εγγυητικές. (0,30%) (12) Ασφάλισης του έργου (0,5%) (13) Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου (0,08%) (14) Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (0,7%)

(β) Χρονικώς συντηρημένα έξοδα, δηλαδή εξαρτώμενα από τη χρονική διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες:(1) Χρήσεως - λειτουργίας των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών (περιλαμβάνει τη χρήση των εγκαταστάσεων και χώρων καθαρών σύμφωνα με τις προβλέψεις των εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων) (0,7%) (2) Προσωπικού γενικής επιστάσεως και διοίκησης του Αναδόχου (4%) (3) Νομικής υποστήριξης. (0,06%) (4) Εξωτερικών τεχνικών συμβούλων με ad hoc μετάκληση. (0,24%) (5) Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού π.χ. χρήση αυτοκινήτων (0,6%) (6) Λειτουργίας μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού. (0,30%) (7) Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

αυτούς.(0,20%) (8) Συντήρησης του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο.
(0,25%) (9) Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό
κόστος.(0,8%) (10) Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του στον κύκλο
εργασιών της (2,2%)

Μερικό Σύνολο $\alpha+\beta= 5,50\% + \text{προσδοκώμενο όφελος } 2,5\% = \text{ΣΥΝΟΛΟ}$
18%

20. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του προϋπολογισμού μελέτης της υπό κρίση διακήρυξης, στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης προστίθεται, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53 παρ. 7 εδ. θ του Ν.4412/2016 και την εγκύκλιο 9/2017, ποσοστό 18% «για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις και πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου και όφελος αυτού: $=18\% \times \text{Σσι}$ ». Δηλαδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον υπό κρίση προϋπολογισμό μελέτης, ο τελευταίος περιλαμβάνει το κονδύλι των γενικών εξόδων ($\alpha+\beta$ της ανωτέρω εγκυκλίου 15,5%) συν του προσδοκώμενου οφέλους (2,5%), σαν ενιαίο κεφάλαιο με ποσοστό 18%, χωρίς να διακρίνει σε συγκεκριμένα επιμέρους κονδύλια. Ο κατά τα ανωτέρω υπολογισμός των γενικών εξόδων του επίδικου έργου δεν έχει την έννοια ότι, κατά την αιτιολόγηση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς, αποκλείεται η εκ μέρους διαγωνιζόμενου επίκληση και απόδειξη της συνδρομής για την επιχείρησή του ειδικών συνθηκών αναφορικά με επιμέρους κονδύλια αυτού εν όψει των οποίων ειδικών συνθηκών ο διαγωνιζόμενος εξοικονομεί δαπάνη σε σχέση με την κατά τα ανωτέρω καθορισθείσα από την Ομάδα Εργασίας. Από την άλλη, όμως, δεν προκύπτει και η υποχρέωσή του να αιτιολογήσει κάθε ένα από τα επιμέρους κονδύλια του ενιαίου κεφαλαίου γενικά έξοδα του προϋπολογισμού μελέτης εφόσον σε αυτόν δεν προβλέπονται χωριστά κι, εφόσον κάτι τέτοιο ουδόλως ζητείται ειδικά από τον αναθέτοντα φορέα με την πρόσκλησή του (βλ. αμέσως κατωτέρω σκέψεις 21-22).

21. Επειδή, όπως έχει δεχθεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.), το οποίο κλήθηκε να ερμηνεύσει διατάξεις προϊσχυσασών οδηγιών (άρθρα 30 παρ. 4 της οδηγίας 93/37, 55 της οδηγίας 2004/18) αντίστοιχες προς τις διατάξεις του άρθρου 69 της οδηγίας 2014/24, του άρθρων 88 και 313 του ν. 4412/2016, οι διατάξεις αυτές έχουν “επιτακτικό χαρακτήρα”,

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

επιβάλλουν δε στις αναθέτουσες αρχές να εξακριβώνουν τη σύνθεση των προσφορών που είναι ασυνήθιστα χαμηλές και τις υποχρεώνουν να ζητούν από τους διαγωνιζομένους, οι οποίοι υποβάλλουν τέτοιες προσφορές, να προσκομίζουν τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία, για να αποδείξουν ότι οι προσφορές τους είναι σοβαρές. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται να διασφαλίζεται πραγματικός “κατ’ αντιπαράθεση” διάλογος, ο οποίος διεξάγεται σε κατάλληλο χρονικό σημείο, διαρκούσης της διαδικασίας εξέτασης των προσφορών, μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του μετέχοντος στη διαδικασία οικονομικού φορέα, ώστε να δίνεται στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή, να αποτρέπονται αυθαίρετες εκτιμήσεις της αναθέτουσας αρχής και να διασφαλίζεται ο υγιής ανταγωνισμός ανάμεσα στις επιχειρήσεις. Εξάλλου, προκειμένου να επιτευχθεί η απαραίτητη αποτελεσματικότητα των ως άνω διατάξεων, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διατυπώνει με σαφήνεια το απευθυνόμενο στους διαγωνιζόμενους αίτημα, ώστε αυτοί να είναι σε θέση να αποδείξουν κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα των προσφορών τους. Όπως ειδικότερα έχει δεχθεί το Δ.Ε.Ε., είναι σημαντικό να μπορεί κάθε υποψήφιος για τον οποίο υπάρχει υπόνοια ότι υπέβαλε προσφορά ασυνήθιστα χαμηλή να προβάλλει λυσιτελώς την άποψή του ως προς το σημείο αυτό και να έχει τη δυνατότητα να προσκομίσει κάθε είδους δικαιολογητικό σχετικά με τα διάφορα στοιχεία της προσφοράς του σε χρονικό σημείο επόμενο, κατ’ ανάγκην, του ανοίγματος του συνόλου των φακέλων, στο οποίο να γνωρίζει όχι μόνο το κατώφλι της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς (εφόσον προβλέπεται τέτοιο στη συγκεκριμένη διαδικασία) και ότι σε σχέση με αυτό η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά και τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή. Το Δ.Ε.Ε. έκρινε, επίσης, ότι κατά το χρόνο κατάθεσης της προσφοράς, ακόμη και στην περίπτωση που η διακήρυξη επιβάλλει στο διαγωνιζόμενο την εκ των προτέρων δικαιολόγηση μέρους της “τιμής βάσεως” του διαγωνισμού, η οποία αναφέρεται στην προκήρυξη, ο υποψήφιος δεν γνωρίζει τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς του που θα θεωρηθούν ύποπτα ως ασυνήθιστα και, ως εκ τούτου, σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας δεν είναι σε θέση να παράσχει λυσιτελείς και πλήρεις εξηγήσεις προς στήριξη των διαφόρων στοιχείων που

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

αποτελούν την προσφορά του (βλ. Δ.Ε.Ε. αποφάσεις της 27.11.2001, C-285/1999 και 286/1999, ..., σκ. 53, 55, 57-59, και της 29.3.2012, C-599/10, .. κλπ., σκ. 28-32, βλ. επίσης ΣΤΕ 2181/2004 επτ. σκ. 17, Ε.Α. 197/2015, Ε.Α. 643/2004 σκ. 22).

22. Επειδή, περαιτέρω, όπως έγινε δεκτό με την απόφαση ΣΤΕ 199/2021 : «σε μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, όπως η επίδικη, στην οποία οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν επί μέρους ποσοστά έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, τα στοιχεία της προσφοράς που είναι ικανά να προκαλέσουν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή είναι προεχόντως τα εν λόγω επί μέρους ποσοστά. Επομένως, στη γραπτή πρόσκληση που η αναθέτουσα αρχή απευθύνει σε διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα, προκειμένου να είναι σύμφωνη προς τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, πρέπει να περιέχεται σαφής καθορισμός των συγκεκριμένων επί μέρους ποσοστών, ανά ομάδα εργασιών, που της προκαλούν αμφιβολίες. Στο πλαίσιο αυτό δεν αποκλείεται η ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, εφόσον θεωρεί ότι χρήζει διευκρίνισης το σύνολο της οικονομικής προσφοράς, να υποβάλει αντίστοιχο αίτημα στον οικονομικό φορέα, υπό την προϋπόθεση ότι και στην περίπτωση αυτή θα του απευθύνει σαφή και αδιαμφισβήτητη πρόσκληση να αιτιολογήσει, ένα προς ένα, το σύνολο των επί μέρους ποσοστών έκπτωσης που προσέφερε για κάθε ομάδα ομοειδών εργασιών. Η αναθέτουσα αρχή, πάντως, δεν είναι υποχρεωμένη να καθορίσει με την πρόσκληση και το όριο της έκπτωσης που η ίδια θεωρεί εύλογο, δεδομένου ότι η εκτίμησή της για την αξία της σύμβασης εμπεριέχεται στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας, ο οποίος περιλαμβάνει κατά νόμο κάθε σχετική δαπάνη, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης, απόκειται δε περαιτέρω στους οικονομικούς φορείς να καθορίσουν, σύμφωνα με τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, το ύψος των προσφορών τους σε σχέση με ως άνω προϋπολογισμό. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την αιτιολόγηση των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδα της εργοληπτικής επιχείρησης, ως προς τα οποία η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προσδιορίσει επακριβώς με την πρόσκληση προς τον οικονομικό φορέα αυτά που θεωρεί αμφίβολα και χρήζοντα αιτιολόγησης ή να τον καλέσει, κατά τρόπο ρητό και ανενδοίαστο, να

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

τα αιτιολογήσει στο σύνολό τους, έχοντας και στην τελευταία περίπτωση την υποχρέωση να προσδιορίσει πλήρως κατά το είδος τους όλα τα επί μέρους κονδύλια γενικών εξόδων, στα οποία πρέπει να αναφερθεί ο οικονομικός φορέας με την αιτιολόγηση που θα υποβάλει. Εφόσον η πρόσκληση είναι διατυπωμένη με τον τρόπο αυτό, καθίσταται απολύτως σαφές στον καλούμενο φορέα το περιεχόμενο της αιτιολόγησης που οφείλει να υποβάλει είτε για συγκεκριμένα σημεία είτε για το σύνολο της προσφοράς του (πρβλ. ΣΤΕ 2181/2004 επτ.). Δεν αποκλείεται πάντως, εφόσον η πρόσκληση που απευθύνθηκε αρχικά στους οικονομικούς φορείς δεν ήταν αρκούντως σαφής, να κληθούν αυτοί εκ νέου - μετά και από εκτίμηση των απαντήσεων που δόθηκαν στο μεταξύ - με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες.

23. Επειδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, ο αναθέτων φορέας έκρινε, κατά τεκμήριο, τις προσφορές του πρώτου και δεύτερου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικών φορέων ως ασυνήθιστα χαμηλές, ήτοι αξιολόγησε αυτές υπό το πρίσμα του άρθρου 313 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 122 του Ν. 4782/21 και ισχύει από 01.06.2021 (βλ. Πρακτικό 1 και απόψεις (βλ. Πρακτικό [...]Κατά την εφαρμογή του άρθρου 313 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4782/21 και ισχύει από 01.06.2021, η επιτροπή επεξεργάστηκε τα ποσοστά των εκπτώσεων του παραπάνω πίνακα, και προέκυψε ότι τα ποσοστά έκπτωσης των δύο πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας προσφορών, ήτοι 50,82% & 43,82% υπερβαίνουν το μέσο όρο των τιμών εκπτώσεων όλων των προσφορών (=33,39%) περισσότερο από 10 ποσοστιαίες μονάδες[...]).

24. Επειδή, όπως προκύπτει από το κείμενο της πρόσκλησης που έστειλε ο αναθέτων φορέας τόσο στον πρώτο όσο και στον δεύτερο σε σειρά μειοδοσίας οικονομικούς φορείς, ζητείται από τους τελευταίους η αιτιολόγηση των προσφορών τους κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 313 Ν.4412/2016.

25. Επειδή, ο δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας οικονομικός φορέας απάντησε στο ανωτέρω αίτημα του αναθέτοντος φορέα επισυνάπτοντας στην

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

επιστολή αιτιολόγησης της προσφοράς του τον προϋπολογισμό μελέτης της σύμβασης συμπληρωμένο βάσει της προσφοράς του.

26.Επειδή, αναφορικά με την αιτιολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα, ο αναθέτων φορέας διαπίστωσε ότι : *«Η εταιρεία «.....» δεν περικλείει στην απαντητική της επιστολή εκτενή αιτιολόγηση (της έκπτωσης που έδωσε), βασισμένη σε απόδοση & κοστολόγηση εργασιών κατ' άρθρο εργασίας, ούτε και κοστολόγιο για προμήθεια των απαιτούμενων υλικών. Επισυνάπτει απλά έναν πίνακα προϋπολογισμού, στον οποίο έχει προσθέσει τις δικές της τιμές κοστολόγησης ανά άρθρο και μονάδα εργασίας, από τον οποίο προκύπτει η τελική της προσφορά. Παρά την ελλιπή αιτιολόγηση της εν λόγω εταιρείας, η Ε.Δ. συμφώνησε τελικώς να κάνει αποδεκτή την προσφορά της, λόγω του ότι, αφ' ενός μεν, οι προσφερόμενες τιμές κοστολόγησης ανά άρθρο και μονάδα εργασίας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλές, αφ' ετέρου δε, το συνολικό κόστος εργασιών, χωρίς Γ.Ε. & Ο.Ε. είναι κατά 161.099,84 € χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 1ου μειοδότη που είχε ήδη γίνει αποδεκτό.*

27. Επειδή, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης ο δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας οικονομικός φορέας προέβη σε αιτιολόγηση της προσφοράς του, επαναλαμβάνοντας ουσιαστικά τα αναφερόμενα σε αυτήν χωρίς πραγματική αιτιολόγηση κανενός κονδυλίου. Ο δε αναθέτων φορέας, παρόλο που έκρινε ως παντελώς αναιτιολόγητα τα παρεχόμενα ποσοστά έκπτωσης της προσφοράς του εν λόγω φορέα, σε ότι αφορά την απόδοση & κοστολόγηση των εργασιών κατ' άρθρο εργασίας καθώς και το κοστολόγιο για προμήθεια των απαιτούμενων υλικών, έκανε αυτή δεκτή με την όλως αντιφατική αιτιολογία ότι οι τιμές κοστολόγησης ανά άρθρο και εργασία δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλές και, περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη άσχετα ως προς την υπό κρίση προσφορά δεδομένα, όπως η προσφορά του πρώτου μειοδότη, έκανε δεκτό ως δεδομένο τα ζητούμενο. Κατόπιν των ανωτέρω ο λόγος της προσφυγής που αφορά την απόρριψη της προσφοράς της εταιρείαςπρέπει να γίνει δεκτός. Τούτο δε διότι, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι οι διευκρινίσεις δεν ήταν αρκετές ώστε να ανατραπεί το εκ του Νόμου τεθέν μαχητό τεκμήριο της ύπαρξης στη συγκεκριμένη περίπτωση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς και δεδομένου ότι αποτελεί υποχρέωση του

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

αναθέτοντος φορέα να αξιολογεί τις προσφορές σε συνεννόηση με τον συμμετέχοντα (βλ άρθρο 313 παρ.3 Ν.4412/2016), η προσβαλλομένη πρέπει ν' ακυρωθεί κατά το σκέλος αυτής που έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα με αυτήν την αιτιολογία καθώς, ο αναθέτων φορέας, όφειλε, ενόψει όσων προεκτέθηκαν, είτε ν' απορρίψει την προσφορά είτε να καλέσει τον οικονομικό φορέα σε περαιτέρω διευκρινήσεις.

28. Επειδή, περαιτέρω, σε ό,τι αφορά την αιτιολόγηση της προσφοράς του πρώτου μειοδότη, οικονομικού φορέα, σημειώνονται τα ακόλουθα: Καταρχήν, αναφορικά με την αιτιολόγηση της προσφοράς του προσωρινού αναδόχου ο αναθέτων δέχθηκε στο Πρακτικό του ότι *«ήταν καθ' όλα πλήρης & λεπτομερής, τόσο αναφορικά με την απόδοση των επί μέρους εργασιών, όσο και αναφορικά με την κοστολόγησή τους καθώς και με τις τιμές προμήθειας των απαιτούμενων υλικών»*. Με τις απόψεις του, περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας δέχθηκε ότι: *«1. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για την παροχή υπηρεσιών δωρεάν συντήρησης του έργου, κατά το άρθρο 40 της Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,25% επί της αξίας των εργασιών του Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,25\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 11.620,84 \text{ €}$. 2. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για δαπάνη εκτέλεσης καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστάσις και διοίκησης του αναδόχου, π.χ. χρήση αυτοκινήτων. Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,6% επί της αξίας των εργασιών Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,6\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 27.890,02 \text{ €}$. 3. Όντως, η εταιρεία «.....» δεν συμπεριέλαβε στην αιτιολόγησή της το οιοδήποτε κόστος για την περιβαλλοντική διαχείριση του έργου. Το εν λόγω κόστος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,2% επί της αξίας των εργασιών Προϋπολογισμού της Μελέτης, ήτοι, $0,2\% \times 4.648.337,49 \text{ €} = 9.296,67 \text{ €}$. 4. Δεν απορρέει από πουθενά η υποχρέωση της εταιρείας να συμπεριλάβει στην αιτιολόγησή της προς την Ε.Δ. το Οργανόγραμμα Έργου. Συνεπώς, τα τρία παραπάνω ποσά δαπανών θα έπρεπε να είχαν συμπεριληφθεί στην αιτιολόγηση της εταιρείας, ήτοι, αθροιστικά μια μείωση (από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος) ίση με*

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

$11.620,84\text{€} + 27.890,02\text{€} + 9.296,67\text{€} = 48.807,53\text{€}$. Αν το ως άνω ποσό των $48.807,53\text{€}$ αφαιρεθεί από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος των $214.133,13\text{€}$ (που προκύπτει από την οικονομική προσφορά της), προκύπτει και πάλι ένα τελικό ποσό, ως όφελος εργολάβου, ίσο με $214.133,13\text{€} - 48.807,53\text{€} = 165.325,60\text{€}$. Το ποσό αυτό είναι σεβαστό όφελος εργολάβου και αιτιολογεί την προσφορά της «.....», διότι, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017, και συγκεκριμένα στη σελ. 8 προβλέπεται το «Εύλογο προσδοκώμενο όφελος», το οποίο προσδιορίζεται ως ένα ποσοστό 2,5% επί της αξίας των εργασιών του προϋπολογισμού μελέτης, ήτοι στην περίπτωση μας, $2,5\% \times 4.648.337,49\text{€} = 116.208,44\text{€}$, ποσό που είναι σημαντικά μικρότερο από το κατατεθέν επιχειρηματικό όφελος των $165.325,60\text{€}$. Συμπερασματικά, με βάση τα παραπάνω, αιτιολογείται ικανοποιητικά η προσφορά της».

29. Επειδή, ως προκύπτει από την επισκόπηση της αιτιολόγησης της προσφοράς του πρώτου μειοδότη, ο τελευταίος, παρά τη γενικότητα του αιτήματος του αναθέτοντος φορέα, επιχείρησε να αιτιολογήσει την προσφορά του ως προς κάθε κονδύλι αυτής, δηλ. τόσο ως προς τις κύριες εργασίες (ομάδες ομοειδών εργασιών), για την αιτιολόγηση των οποίων, άλλωστε, ο προσφεύγων ουδέν προβάλλει, όσο και για τα επιμέρους κονδύλια των γενικών εξόδων και του προσδοκώμενου οφέλους, τα οποία στον προϋπολογισμό μελέτης του υπό κρίση έργου χαρακτηρίζονται με ενιαίο τρόπο ως «Ποσό για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, για πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του Αναδόχου και όφελος αυτού», υπολογιζόμενα με προτεινόμενο ποσοστό 18% x Σσι. Επίσης, ο προσωρινός ανάδοχος στην αιτιολόγησή του αναφέρεται και στα έξοδα ΙΚΑ του έργου και στο επιχειρηματικό όφελος.

29. Επειδή, ειδικότερα, αναφορικά με το κονδύλι των γενικών εξόδων, του οποίου η πληρότητα στην αιτιολόγηση προσβάλλεται με την προσφυγή, σημειώνονται τα ακόλουθα: Καταρχήν τα γενικά έξοδα του έργου, στην υπό κρίση αιτιολόγηση διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες: Γενικά έξοδα στελέχωσης Εργοταξίου, Γενικά έξοδα εγκατάστασης έργου, Κόστος Εγγυητικών Επιστολών, διάφορες κρατήσεις, διάφορα έξοδα, τα οποία, περαιτέρω, αναλύονται και αιτιολογούνται με βάση τις ειδικές περιστάσεις της

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

προσφέρουσας εταιρείας. Περαιτέρω, κατόπιν, όσων εκτέθηκαν ανωτέρω και ιδίως υπό σκέψεις 21- 23 αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι ο οικονομικός φορέας όφειλε να αιτιολογήσει την προσφορά του βάσει των επιμέρους κονδυλίων της εγκυκλίου και μάλιστα με αναφορά κι αιτιολόγηση ενός εκάστου εξ αυτών και τούτο διότι καταρχήν, ουδόλως αυτό ζητήθηκε από τον αναθέτοντα φορέα κι, αφετέρου διότι η διακήρυξη στον προϋπολογισμό μελέτης έλαβε υπόψη της το ποσοστό 18% για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, για πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου και όφελος αυτού, χωρίς να τα επιμερίζει σε επιμέρους κονδύλια, ώστε με τον ίδιο γενικό τρόπο μπορούσε και αρκούσε να τα αιτιολογήσει και ο οικονομικός φορέας, ο οποίος παραταύτα προέβη σε λεπτομερή αιτιολόγηση της προσφοράς του.

30. Επειδή, πλέον συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά το κονδύλι για τα έξοδα περιβαλλοντικής διαχείρισης, παρά τα περί του αντιθέτου ισχυριζόμενα από τον προσφεύγοντα αλλά και τον αναθέτοντα φορέα, το συγκεκριμένο κονδύλι συμπεριλαμβάνεται στα γενικά έξοδα της αιτιολόγησης. Έτσι, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό μελέτης της διακήρυξης που συντάχθηκε βάσει της ειδικής συγγραφής υποχρεώσεων, στην οποία προβλέπονται σωρεία υποχρεώσεων του αναδόχου, προς τον σκοπό της περιβαλλοντικά ορθής εκτέλεσης του έργου (βλ. άρθρο 42) το εν λόγω κονδύλι εντάχθηκε στα γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, για πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου και όφελος αυτού, χωρίς να τα επιμερίζει σε επιμέρους κονδύλια, τα οποία αποτελούν της ομάδα α και β της εγκυκλίου 9/2017, που συμπεριλαμβάνονται και τα υπό κρίση έξοδα με προτεινόμενο ποσοστό 0,2%. Άλλωστε σχετικά στην υπό κρίση διακήρυξη προβλέπεται : *«22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι συμμετέχουσες εταιρίες θα πρέπει να διαθέτουν επί ποινή αποκλεισμού, τα κάτωθι διεθνή πρότυπα: □ Το διεθνές πρότυπο ISO 9001: 2015 “Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας” □ Το διεθνές πρότυπο ISO 14001: 2015 “Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης»*. Στην αιτιολόγησή του ο οικονομικός φορέας ενέταξε το κονδύλι των γενικών εξόδων περιβαλλοντικής διαχείρισης στα διάφορα έξοδα της αυτής κατηγορίας «γενικά έξοδα», ως ακριβώς απαιτεί ο προϋπολογισμός μελέτης και το αιτιολόγησε ως ακολούθως: *«Έλεγχος &*

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

Διασφάλιση Ποιότητας Η διατηρεί Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας και είναι πιστοποιημένη ως ακολούθως: 1) Κατά το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN ISO 9001:2015 2) Κατά το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN ISO 14001:2015 3) Κατά το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN ISO 45001:2018 4) Κατά το Ευρωπαϊκό Πρότυπο EN ISO 39001:2012. Συνεπώς όλα τα παραπάνω Περιλαμβάνονται στα γενικά λειτουργικά έξοδα της εταιρείας και δεν υπάρχει επιπλέον επιβάρυνση λόγω του νέου μικρού αυτού έργου.».

31. Επειδή, περαιτέρω αβάσιμος τυγχάνει ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι ο οικονομικός φορέας δεν προέβλεψε στην αιτιολόγησή του το οιοδήποτε κόστος για Δαπάνη εκτέλεσης καθηκόντων προσωπικού της γενικής επιστάσεως και διοίκησης του αναδόχου π.χ. χρήση αυτοκινήτων και τούτο διότι στις διευκρινίσεις του ρητώς δήλωσε ότι «*Η διοίκηση του εργοταξίου θα γίνει από το Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας κ., Πολιτικό Μηχανικό με εμπειρία στην κατασκευή Δημοσίων Έργων καθώς και από τον Πρόεδρο της εταιρείας, κ. Πολιτικό Μηχανικό [..]*» και περαιτέρω δηλώνει στα γενικά έξοδα εγκατάστασης (άρθρο 1.1.9 της αιτιολόγησης) ότι *3. Γενικά έξοδα εγκατάστασης έργου ότι δεν θα υπάρχει δαπάνη βοηθητικού εξοπλισμού και δεν προβλέπονται έξοδα για αυτοκίνητο εργοταξίου ή αυτοκίνητα επίβλεψης ούτε για γραφεία επίβλεψης.* Περαιτέρω και σε κάθε περίπτωση τονιστέον ότι ουδέποτε ζητήθηκε από τον πρώτο μειοδότη να αιτιολογήσει το συγκεκριμένο κονδύλι, το οποίο στον προϋπολογισμό μελέτης εντάσσεται στο γενικό κονδύλι των γενικών εξόδων, χωρίς να αναφέρεται σε χωριστό κεφάλαιο κι, επομένως ουδόλως προκύπτει υποχρέωση του ως άνω οικονομικού φορέα να το αιτιολογήσει ειδικά ως ξεχωριστό κονδύλι παρόλο που ο ίδιος το έπραξε, αποδεικνύοντας για ποιον λόγο, με βάση τις περιστάσεις της δικής του περίπτωσης, μπορούσε να εξοικονομήσει όφελος επί της συνολικής δαπάνης των γενικών εξόδων.

32. Επειδή, ακόμη, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ο οικονομικός φορέας δεν αναφέρθηκε με την αιτιολόγησή του στο κονδύλι για την παροχή υπηρεσιών δωρεάν συντήρησης του έργου. Σχετικά σημειώνεται ότι στο άρθρο 40 της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων προβλέπεται ότι: «*Άρθρο 40. Προσωρινή παραλαβή - Χρόνος εγγύησης - Συντήρηση –*

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

Οριστική παραλαβή Ο χρόνος εγγύησης για το παρόν Έργο, ορίζεται σε δέκα πέντε (15) μήνες. Στο ανωτέρω χρονικό διάστημα ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντηρεί το έργο. Μετά την λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, θα επακολουθήσει η οριστική παραλαβή του έργου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 170, 171 & 172 του Ν.4412/2016, όπως ισχύει σήμερα[...]. Το εν λόγω κόστος προβλέπεται και στην Εγκύκλιο 9/2017 και υπολογίζεται ως ένα ποσοστό 0,25% επί της αξίας των εργασιών του προϋπολογισμού της μελέτης, το οποίο στον προϋπολογισμό μελέτης της υπό κρίση σύμβασης συμπεριλαμβάνεται στο ενιαίο κονδύλι «Ποσό για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, για πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του Αναδόχου και όφελος αυτού» κι, επομένως, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, ουδόλως προκύπτει ουδεμία υποχρέωση του ανωτέρω οικονομικού φορέα να το αναφέρει και αιτιολογήσει ειδικά σαν ξεχωριστό κονδύλι των γενικών εξόδων της προσφοράς του και άλλωστε, ουδέποτε κάτι τέτοιο του ζητήθηκε ειδικά και συγκεκριμένα από τον αναθέτοντα φορέα. Τέλος και σε ο,τι αφορά το Οργανόγραμμα του έργου ουδόλως προκύπτει από τα έγγραφα της σύμβασης και την πρόσκληση του αναθέτοντος φορέα υποχρέωση του οικονομικού φορέα να το αιτιολογήσει. Συνεπώς, ο λόγος της Προσφυγής κατά του οικονομικού φορέα πρέπει ν'απορριφθεί.

33. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή Προσφυγή.

34. Επειδή, κατόπιν της προηγούμενης σκέψης πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα το καταβληθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προσφυγή, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγινε δεκτή προσφορά του οικονομικού φορέα στο διαγωνισμό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 6-12-201 και εκδόθηκε στις 24-12-2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Αριθμός Απόφασης: 1871/2021

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**